

SAVEZNO IZVRSNO VEĆE
CENTRALNA INFORMACIJSKA I
STATISTIČKA UPRAVA
Inv. br. 75128
SIGN.

ЗАКОН

О

ИЗБОРИМА НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА

Од 5. ЈУНА 1903. ГОДИНЕ

СА ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ОД 14. ЈУНА 1910. ГОД.

У БЕОГРАДУ

ШТАМПАНО У КРАЉ.-СРП. ДРЖ. ШТАМПАРИЈИ

1912.

Гл. бр,
37318

ЗАКОН

О

ИЗБОРИМА НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА

од 5. јуна 1903. године

СА ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ОД 14. ЈУНА 1910. ГОД.

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ*)

Члан 1.

Избори посланика за Народну Скупштину, која се редовно сваке године састаје у престоници 1. октобра (чл. 101. Устава), врши се по одредбама овога закона, на дан 8. септембра, и вреди за четири године, осим случаја чл. 54. Устава.

Само у случају рата може се Скупштина држати ван престонице (чл. 100. и 101. Устава).

Члан 2.

Избори народних посланика наређују се указом на предлог министра унутрашњих послова.

*) Све што је штампано курзивом то су измене и допуне од 14. јуна 1910. год.

а по саслушању Министарског Савета. Указ ће се обзнанити у службеним „Српским Новинама“, најдаље до 25. јуна (члан 201. Устава).

Истим указом којим се наређују избори посланика за Народну Скупштину, наређује се и сазив Народне Скупштине.

Члан 3.

За време од 3. септембра па до 11. септембра закључно, не може никаква власт позвати бираче појединих општина ни на какве скупове, као: на заједнички рад, или кулук, или на војничке смотре и вежбања, осим случаја преке опасности; а тако исто не може позивати ни поједине бираче, осем у случајевима неодложне потребе и у случајевима ислеђивања злочина, престапа и иступних крађа и превара.

У општинама, у којима не би био извршен избор 8. септембра, ово вреди и за даље до 16. септембра закључно.

Ако су бирачи били раније куд год позвани или икупљени, мораће се распустити најдаље 2. септембра (члан 201. Устава).

I.

Изборна тела и број посланика.

Члан 4.

Изборни су окрузи они исти који су и административни.

Сви бирачи једног изборног округа, или места, састављају једно изборно тело и бирају засебно посланике, или посланика, за Народну Скупштину (чл. 88. Устава).

Члан 5.

Сваки изборни округ бира онолико посланика колико на њега пада да бира према броју пореских глава, *не рачунајући* у тај број и број пореских глава свих засебних изборних места у округу. На сваких 4.500 пореских глава бираће се по један посланик. Ако вишак пореских глава буде већи од 3.000 онда ће се бирати још један посланик.

У овај број посланика, које бира округ, улазе и они посланици за које чл. 99. Устава изискује нарочите погодбе (чл. 79. Устава).

Члан 6.

Варош Београд бира четири посланика; вароши: Ниш и Крагујевац по два; а вароши: Алексинац, Ваљево, Врање, Гор. Милановац, Зајечар, Јагодина, Књажевац, Крушевац, Лозница, Лесковац, Неготин, Параћин, Пирот, Пожаревац, Прокупље, Свилајнац, Смедерево, Ђуприја, Ужице, Чачак и Шабац свака по једног посланика (чл. 81. Устава).

Члан 7.

(Овај члан укинут је изменама и допунама од 14. јуна 1910. год.).

Члан 8.

Колико који округ има да бира посланика, одредиће Државни Одбор према целокупном броју пореских глава у сваком округу, а на основу пореских књига.

Овај Државни Одбор састављају: Председник Државног Савета, Председник и оба пот-

председника последњег сазива Народне Скупштине, и председник Касационог Суда (чл. 80. Устава) или њихови заступници, ако су они спречени.

Заступнике председнику и потпредседницима Народне Скупштине одређује унапред сама Скупштина у почетку сваког свога сазива.

Овај Државни Одбор, који сазива Председник Народне Скупштине у престоници, дужан је састати се најдаље за десет дана, од дана, кад је указом наређен избор посланика и сазив Народне Скупштине.

Председник Народне Скупштине или његов заступник заказује, отвара, руководи и затвара састанке Државног Одбора; и стара се да Државни Одбор своје послове правилно и на време сврши.

Све државне и општинске власти дужне су одмах ставити Државном Одбору на расположење потребне му податке и давати захтевана објашњења. Државни Одбор може ради обавештења позвати у своје седнице Министра Унутрашњих Послова и Финансија и Председника Главне Контроле.

Члан 9.

Одбор ће овај најдаље за петнаест дана од дана састанка свој посао свршити и у службеним „Српским Новинама“ објавити: колико који округ и варош (члан 6. и 8. овог закона) има да избере посланика и колико ће у којој општини бити гласачких места (члан 56. овога закона), а најдаље за двадесет дана објавити, која је лица одредио за председнике и чланове бирачких одбора.

II.

Ко има право да бира.

Члан 10.

Право бирања посланика за Народну Скупштину има сваки српски грађанин, који је навршио 21 годину и који плаћа држави најмање 15 динара непосредне порезе на годину, *рачунајући ту и стални државни прирез (члан 84. Устава).*

Сви задругари у задрузи, као и старешина задруге, који су навршили 21 годину, имају право бирања ма колику непосредну порезу плаћали, било сваки за себе, било укупно.

Као задругари сматрају се и отац и његови пунолетни синови, који с њиме заједно живе.

Тако исто имају право гласања и она лица која су ослобођена плаћања пореза по чл. 74. тач. е. и ж. закона о непосредној порези, што су постала неподобна за рад, или су инвалиди, или они који примају милостињу из државне касе, *ако су та лица плаћала са опрштеним порезом 15 динара непосредне порезе на годину, рачунајући ту и стални државни прирез.*

Члан 11.

Официри активни и у недејству, и војници под заставом, не могу гласати (чл. 86. Устава).

У овај изузетак не долазе резервни официри и цивилни чиновници војне струке.

Члан 12.

Немају право да бирају.

1., који су осуђени на робију, док се не поврате у права;

2., који су осуђени за преступе на губитак грађанске части, за време док траје та казна;

3., који су у затвору или у притвору за злочинства или преступе, поменуте у тачкама 1. и 2.;

4., који су судском пресудом осуђени, што су злоупотребом своје власти, или силом или претњом, или поклоном, или обећањем поклона, радили да буду изабрани они, или да буде, или да не буде, ко други изабран за народнога посланика;

5., који су судском пресудом осуђени, што су примили поклон да бирачки глас даду или да се од бирачког гласа уздрже;

6., који су под стециштем;

7., који су под старатељством;

8., који су без допуштења српске Владе ступили у службу стране државе;

9., који су судском пресудом осуђени, што као присталице непризнатих вера нису вршили своје грађанске и војне дужности.

Они који су овде именовани под бројевима: 4., 5. и 9. немају права да бирају за време, за које је то судска пресуда одредила (чл. 87. Устава).

III.

Ко може бити посланик.

Члан 13.

Ко нема право бирања, онај не може бити ни изабран за посланика.

Члан 14.

За посланика у Народној Скупштини може бити изабран само онај који, сем погодаба по-

ребних за право бирања, испуњава још и ове погодбе:

1., да је Србин по рођењу, или да је, ако је природен, настањен најмање пет година у Србији;

2., да ужива сва грађанска и политичка права;

3., да живи стално у Србији, изузимајући оне, који се стално баве на страни по државномом послу;

4., да је навршио 30 година;

5. да плаћа држави најмање 30 динара непосредне порезе на годину (чл. 95. Устава).

Члан 15.

На свакој кандидатској листи изборног округа морају бити по два лица, која поред осталих погодаба имају још и ову нарочиту погодбу:

Да су свршили који факултет у земљи или на страни, или коју вишу стручну школу која стоји у реду факултета (члан 99. Устава).

Члан 16.

Чиновници и сви који се иначе налазе у државној служби као и председници општина, ако би били изабрани за народне посланике и тога се мандата приме, губе свој положај. Председници општина сматраће се да су на одсуству од дана кад их надлежни бирачки одбор прогласи за изабране, док Народна Скупштина не утврди њихов избор. Изузетно задржавају своје чиновничке положаје, заједно са посланичким мандатом, ови чиновници:

1. Министар у служби и на расположењу;
2. Чланови Државног Савета;

3. Изванредни и опуномоћени министри, акредитовани код страних дворова и дипломатски агенти;

4. Председници и чланови виших и првостепених судова;

5. Професори *Универзитета*, стручних и средњих школа;

6. Инжињери и лекари у државној служби;

7. Пензионари и чиновници на расположењу (члан 98. Устава).

Члан 17.

Чиновници који су изабрани за народне посланике, не могу, за време трајања посланичког мандата, бити пензионовани нити премештени у друго место или другу службу без њихова пристанка, нити оптужени без осуде редовних или дисциплинских судова; а ако такав чиновник буде, по свом пристанку, а за време трајања посланичког мандата, унапређен, престаје бити посланик.

Члан 18.

Полицијски чиновници не могу се кандидовати за посланике. Председници и судије првостепених судова не могу се кандидовати у округу или вароши своје службе.

Бивши полицијски чиновници не могу се кандидовати у округу или вароши где су у том својству служили, ако њихова полицијска служба у том крају није престала најмање месец дана пре указа о изборима народних посланика.

Члан 18.

Народни посланици, ако се за време трајања свога посланичког мандата приме др-

жавне службе самим тим престају бити посланици. Ова се одредба не односи на министре, који остају и без новог избора народни посланици (чл. 97. Устава.)

IV.

Бирачки спискови.

Члан 20.

Гласање на збору за избор народних посланика тајно је и врши се куглицама по општинама, а по сталним азбучним гласачким списковима који постоје код општинских судова.

Члан 21.

Петнаестог дана од дана Указа за изборе народних посланика, општински судови дужни су, да пошаљу надлежним својим првостепеним судовима веран препис свога сталног азбучног гласачког списка (члан 27. тачка б. зак. о општинама).

Првостепени суд дужан је да добивени препис азбучног гласачког списка, у року од 10 дана од дана пријема, сравни са својим оригиналом, који се у његовој архиви налази, па у колико се са истим не слаже, да га поправи и стави на истом потврду, да је веран своје оригиналу, који се у његовој архиви налази, и пошаље га непосредно дотичном општинском суду.

Све ово у име првостепеног суда врше председник и секретар истог, или њихови заступници, који су за невришење ове своје дужности и одговорни по овоме закону.

На потврду се ставља нумера, дан, месец, година, место и печат дотичног првостепеног

суда, а потврду потписују председник и секретар суда или њихови заступници.

Члан 22.

Ако првостепени суд од кога општинског суда у кругу своје надлежности не добије веран препис сталног азбучног гласачког списка ни до двадесетог дана закључно од дана Указа за изборе народних посланика, он ће у року од пет дана послати истом општинском суду оверен, у смислу предњег члана овога закона, препис азбучног гласачког списка исте општине, који се у његовој архиви налази, а наредити своје кривичном одбору, да према председнику и деловођи дотичног општинског суда односно њиховим заступницима предузме кривично ислеђење за невршење ове њихове дужности и даље по закону поступи.

Члан 23.

Оверен препис сталног азбучног гласачког списка по чл. 21. и 22. овога закона дужан је општински суд да преда дотичном бирачком одбору у смислу чл. 61. овога закона.

Члан 24. укинут.

Члан 25. укинут.

Члан 26. укинут.

Члан 27. укинут.

Члан 28. укинут.

Члан 29.

Што год је казано у закону о поступку судском у грађанским парницама, како се рачунају рокови, то важи и овде.

Члан 30. укинут.

Члан 31. укинут.

Члан 32. укинут.

V.

Бирачке карте.

Члан 33. укинут.

Члан 34. укинут.

Члан 35. укинут.

Члан 36. укинут.

Члан 37. укинут.

Члан 38. укинут.

Члан 39. укинут.

VI.

Кандидатске листе.

Члан 40.

У времену од 14. јула па до 25. августа закључно морају се поднети кандидатске ли-

сте првостепеном суду, који је у смислу чл. 21. овога закона надлежан за бирачке спискове.

А од 14. јула па до 1. августа кандидатске листе могу се предавати и дежурном судији који ће по њима пуноважно радити као по хитним предметима.

На овим штампаним примерцима имена представника или заменика дотичне општине, или одељка (кварта), не морају бити штампана, већ могу бити и написана.

Члан 41.

Кандидатске листе могу предложити:

1., у сваком изборном округу најмање сто бирача;

2., у свакој окружној вароши која бира више од једног посланика, најмање 50 бирача (*чл. 92. Устава*);

3., у свакој вароши, која бира по једног посланика, најмање двадесет бирача.

Члан 42.

Кандидатске листе за изборне округе састављају се овако:

На челу листе записује се име изборног округа и дан избора, за које листа вреди.

Затим под I:

Имена и презимена места, живљења и занимања предложених кандидата, који имају опште погодбе према члану 95. *Устава*. Ових кандидата мора бити онолико, колико таквих посланика долази на тај изборни округ према распореду Државног Одбора.

И под II:

Имена и презимена, место живљења и занимање двојице кандидата са нарочитим погодбама према чл. 99. *Устава*.

Испод имена кандадата написаће се одвојено имена двају представника (*чл. 91. Устава*) те листе за главни бирачки одбор и двају њихових заменика, и имена по једног њезиног представника (*члан 90. Устава*) и једног његовог заменика за свако гласачко место.

Испод свега тога потписаће се предлагачи својеручно. Неписмене потписаће по њиховом пристанку други, који ће се такође потписати.

Уз кандидатску листу предлагачи су дужни поднети суду и писмени акат пристанка свакога предложенога кандидата.

За предлагаче листе није обавезно да на листи, коју предлажу, означе представника и заменика за оно гласачко место, за које немају својих људи.

Без питања и одобрења нико се не сме за представника или заменика листе означити и на листи записати.

Кад неко дозна да је на којој год листи за представника или заменика забележен, без свога знања и одобрења, он има права изјавити суду, код кога је листа, да се тога не прима, и суд је дужан избрисати га, па о том известити једнога од доносилаца кандидатске листе.

Члан 43.

За представнике листе могу бити назначени или сами предлагачи, или друга лица, која су уписана у *азбучне гласачке* спискове једне од општина дотичног изборног округа и имају право

гласања. Представници листе на гласачким местима морају бити из општине, у којој се гласање врши.

Члан 44.

Кандидатску листу имају право да потпишу као предлагачи само они, који су уписани у азбучне гласачке спискове.

За оне међу предлагачима, који би били чланови општина, које не долазе у надлежност првостепеног суда окружне вароши, мора се истовремено са кандидатском листом поднети уверење њиховог надлежног првостепеног суда, да су уредно у коначно оверене азбучне гласачке спискове уведени. Таква уверења издају првостепени судови у року од три дана.

Потпис може оспоравати само онај, чије је име потписано. Суд је дужан свакоме казати, кад буде питан, је ли он потписан или није. Одговор суда може бити усмен или писмен, према захтеву онога који пита.

Кад ко од *неписмених* предлагача усмено пред судом или писмено суду изјави, да је без пристанка свога као предлагач потписан, суд је дужан избрисати га, па о том извести једног од *доносилаца кандидатске листе*, који на његово место морају наћи другог најдаље у року од пет дана. Иначе суд ће огласити, и у новинама обзнанити, да та листа не важи ако на њој не остаје прописани број предлагача.

На последњој страни кандидатске листе остаће се празно место за судско потврђење.

Члан 45.

Два примерка овако састављене и потписане кандидатске листе однеће најмање пет потпис-

ника на потврђење надлежном првостепеном суду у дотичном изборном округу, и предати их председнику, или његовом заменику, или дежурном судији (члан 40. овог закона), који ће им одмах издати реверс на примљене листе.

Суд ће се најпре по азбучним списковима, који се код њега налазе, уверити, јесу ли потписани на листи предлагачи заиста записани у бирачки списак, да ли их има на броју колико на којој листи треба према чл. 41. овог закона и да ли има писмени пристанак свих кандидата, па кад се о том увери, потврдиће листу. Један потврђени примерак вратиће доносиоцима на реверс најдаље за 24 часа од пријема, а други чувати под печатом својим на безбедном месту, одкога ће примерка препис без имена предлагача послати одмах управи државне штампарије да се обзнани у службеним „Српским Новинама“ под рубриком *кандидати за народне посланике*.

На случај да суд при упорођењу потписа са азбучним списком нађе, да се који потпис на листи не слаже потпуно са именом, презименом или занимањем тога лица у азбучном списку, он ће ако *односноци кандидатске листе* изјаве да је то исто лице, листу примити, па о том после извести главни бирачки одбор, односно бирачки одбор у вароши.

Члан 46.

Уз оригиналне листе поднеће предлагачи још и онолико штампаних примерака, колико у дотичном изборном округу има гласачких места, и два примерка више, за суд.

У штампаним примерцима кандидатских листа забрањено је стављати имена предлагача. На тим примерцима назначиће се само имена представника и заменика оне општине, у коју

се листа шаље. На сваком таком примерку кандидатске листе мора бити наштампано у врху „За гласачко место . . . . . (Београд, Крагујевац, Шабац и т. д.)“.

На примерцима, намењеним оним гласачким местима, где се гласа у више одељења или кварта, у врху ће бити наштампано „За гласачко место . . . . .“ На тим примерцима ће се назначити само имена представника и заменика дотичнога *гласачког места*.

Председник суда, или његов заменик, увериће се, да ли су на свим штампаним листама имена предложених лица назначена сагласно оригиналној листи, па ће их све потврдити својим потписом и печатом суда.

Од ових штампаних примерака разаслаће у року од три дана свакој општини у изборном округу намењени јој примерак, односно намењене јој примерке, узев од сваке реверс о пријему. Председници бирачких одбора или њихови заменици, ове ће примерке после, уочи дана избора, прилепити на гласачке кутије, *иа исте поставити оним редом како су кандидатске листе потврђене тако, да кутија на којој је листа са мањом нумером дође на предње место са стране са које гласање почиње, а кутије на којима су листе са већим нумерама даље по реду тако да кутија на којој је листа са мањом нумером долази увек на предње место.*

Члан 47.

Свака кандидатска листа, која буде по овим правилима утврђена, имаће на дан избора 8. септембра, или другог одређеног дана (*чл. 54. Устава*) своју засебну кутију на свим гласачким местима.

Такву листу, чим се преда јавности, слободно је свакоме преписати или прештампати.

Члан 48.

У варошима, које бирају засебно посланике, састављаће се кандидатске листе истим начином као и у окрузима; и оне ће се подносити ради потврђења надлежном првостепеном суду, а за Београд суду вароши Београда.

Имена једнога или више кандидата, колико за коју варош посланика треба, и имена једног или више представника листа, колико се за који бирачки одбор у вароши изискује стављају се истим редом и одвојено, као и на окружним листама.

Све остало врши се истим начином као и у окрузима.

Члан 49.

Кандидатска листа једном предата суду, не може се опозвати, нити се у њој могу чинити какве измене.

Али ако који од предложених кандидата умре, или изгуби право да буде биран, (члан 11., 12., 13., 14. и 18. овог закона) може се на његово место предложити други кандидат. За такав предлог мора бити онолики исти број предлагача, колики и за целокупну листу.

Овакве измене у кандидатској листи могу се чинити све до *на пет дана пред изборе, само од подносилаца изворитне листе. Нови се потписници могу узимати само на место оних лица, која су у међувремену умрла или изгубила бирачку способност.*

Оне ће се утврђивати истим начином којим се утврђују и целе кандидатске листе.

Члан 49 а.

Ако за један округ или варош буде пријављена односно потврђена код надлежног првостепеног суда само једна уредна кандидатска листа, дотични бирачки одбор ће поред кутије, на коју ће прилепити потврђену кандидатску листу, ставити још једну кутију без листе на друго место, рачунајући са стране, са које ће се гласање вршити. У ову другу кутију гласаће на начин показан у чл. 69. овога закона они правни гласачи, који неће да гласају за кандидате односно кандидата у потврђеној кандидатској листи.

Ако кутија на којој је прилепљена потврђена кандидатска листа добије мањи или једнак број куглица према броју куглица, који је добила кутија без листе, сматраће се да избор није извршен тога дана.

У томе случају бирачки одбор наредиће други избор у томе бирачком телу у другу наредну недељу од дана тога избора.

За овај други избор подносе се нове кандидатске листе.

Ако за овај други избор буде опет потврђена само једна кандидатска листа првостепени суд ће о томе извести Министра Унутрашњих Послова, који ће наредити, да се објави у дотичном округу односно вароши да се са тога узрока одређеног дана неће гласати. А дотични првостепени суд на дан избора издаће пуномоћство кандидатима са те једне пријављене уредне листе, и послати извештај о њиховом избору Управи Државне Штампарије, да се обзнани у службеним „Српским Новинама“ по овоме закону, а изборна акта Министру Унутрашњих Послова.

VII.

Изборни материјал.

Члан 50.

Министар унутрашњих послова дужан је наредити и извршити све што треба, те да се спреми на време довољан број кутија, куглица и осталог материјала за гласање.

Прво снабдевање општина материјалом за гласање иде на рачун скупштинскога буџета. Свако обнављање или поправљање изборног материјала пада на терет општина.

Овде се не разумеју формулари за *неазбучне* и *азбучне гласачке* спискове, које општине саме набављају, преко министра унутрашњих послова од државне штампарије.

Члан 51.

Кутије ће бити од лима; затвараће се и отварати трима разним кључевима, и биће тако удешене да се спуштање куглица у њих не види и не чује.

На свакој кутији биће јасно утиснут Грб Краљевине Србије и њен редни број.

Члан 52.

Куглице ће бити од гуме, и имаће по један и по сантиметар у пречнику. На њима ће бити утиснут Грб Краљевине Србије.

Члан 53.

Ближи образац целокупног изборног материјала одређује министар унутрашњих послова.

Члан 54.

Најдаље до *на чет дана* министар унутрашњих послова биће дужан да разашаље изборним општинама на реверс гласачке кутије и куглице са целим прибором, водећи тачно рачуна о том, којој је општини шта послао.

Сваки сандучић са куглицама, при разашаљању општинама, биће закључан и утврђен печатом министарства унутрашњих послова. Кључеви од сандучића с куглицама послаће се општинама у запечаћеном завоју.

Овако запечаћени сандучићи с куглицама чуваће се у општинском суду до предаје бирачком одбору.

VIII.

Гласачка места, бирачки одбори на гласачким местима, гласање.

Члан 55.

Бирачи могу гласати сваки само један пут, само лично, само на гласачком месту у својој општини, и само за утврђене кандидатске листе.

Члан 56.

У изборном округу гласачко место биће у свакој општини, у згради општинског суда.

Гласање на збору за избор народних посланика у Београду, Нишу и свима варошима и варошницама које имају преко 1500 правних гласача, вршиће се на више места по одељцима, који ће обухватити 800 до 1000 правних гласача, што у томе одељку станују, а сваки одељак чини једно гласачко место.

Ако је зграда општинског суда неугодна, или ако се гласање у општини врши на више места, онда ће се избор извршити у школској или другој згради, коју општински суд за то одреди.

Место где ће се гласати, и зграда у којој ће се гласати, општински ће суд обзнанити најмање на десет дана пре избора.

Члан 57.

Свака зграда, у којој се гласање врши, мора имати ограђено двориште које се може затворити.

Члан 58.

На сваком месту где се гласање врши биће образован бирачки одбор, састављен од једног општинског одборника којег је општински одбор изабрао, од по једног представника оних кандидатских листа, које имају своје представнике, и једног судије, судског чиновника или правника (*чл. 90. Устава*). Судија, судски чиновник, или правник, или онај који га буде заступао, биће председник бирачког одбора.

Члан 59.

Најдаље за петнаест дана Државни Одбор у Београду одређује за свако гласачко место по једног судију, судског чиновника или правника, за председника бирачког одбора. А у недостатку правника, судских чиновника и судија, Државни Одбор одређује за председника бирачког одбора у првом реду и лица, која су свршила који год факултет, а ако ових не би било довољно онда и лица која су свршила коју год стручну школу, ако нису у полицијској служби (*чл. 90. Устава*).

Ако би који од оних, који су Државниџ Одбором за председнике у гласачким, или за председнике или чланове у главним бирачким одборима одређени, имали, особито важних узрока да се те дужности не приме, дужни су за десет дана од дана кад је распоред Државног Одбора у службеним „Српским Новинама“ изашао молбом својом обратити се Државном Одбору и навести узроке због којих се не могу избора примити.

Ако одбор наведене узроке уважи, разрешиће молиоца од дужности и другога на његово место одредити; не нађе ли Државни Одбор да су наведени узроци оправдани, известиће молиоца треко полицијске власти да му се молба не може уважити.

Молба после означеног рока поднесена неће се ни у какво призрење узимати.

Само у ванредном и непредвиђеном случају, кад би Државним Одбором одређени председник бирачког одбора био неким неодољивим узроком спречен да дође, замениће га председник општине или његов заступник у општинама где се гласање врши на једном месту.

А заступнике председницима бирачких одбора у општинама где се гласање врши на више места, за овај случај, одређује општински одбор прво из кметова дотичне општине а по том из своје средине кад одређује и члана бирачког одбора, издајући им на реверс о томе акт.

Државни ће Одбор сваком лицу које је одредио на изборну дужност дати на реверс акт о постављању, потписан од председника и то, лицима која станују у престоници непосредно:

а осталим лицима преко надлежних власти, које су дужне реверс о предаји акта — постављена — одмах вратити Државном Одбору.

Члан 60.

Тако исто најдаље до 4. септембра општински ће одбор одредити једног свог одборника за члана бирачког одбора и једног одборника који ће овоме бити заменик.

Члан 61.

У очи дана избора у 3 часа по подне сви чланови бирачког одбора, или њихови заменици, састаће се у згради где ће бити гласање и ту ће примити на реверс од општинског суда потребан број кутија и сандучића с куглицама, азбучан списак гласачки, књигу за уписивање гласача, књигу за вођење записника, кандидатске листе, општински печат и остало што треба.

Кутије ће прегледати, увериће се да су тачне и да су уста кутије са платненим прорезом кроз који куглице пролазе, добро отворена и незаптивена, па ће их онда утврдити за засебан сто, а према столу за којим ће седети чланови бирачког одбора; затим ће сва три кључа затворити и запечатити тако, да и уста кутије буду потпуно затворена. Један ће кључ узети председник бирачког одбора, други општински одборник, а трећи представник или његов заменик, дотичне кандидатске листе, ако га има.

Ако представника листе, или његова заменика нема, било што није дошао, било што није ни назначен, председник бирачког одбора узће и трећи кључ.

На свакој кутији с поља прилепиће се листе кандидата обе врсте (чл. 42. и 47. овога закона).

Члан 62.

Кад бирачки одбор буде све ово урадио и буде изабрао потребан број писара и других помагача, и у опште припремио све, што ће му сутра дан за примање гласова требати, он ће о свему том направити записник тога свог првог састанка у коме ће нарочито означити и број сваке кутије и кандидатску листу која уз њу иде, као и да су све кутије у исправном стању и празне.

Овај ће записник потписати сви чланови бирачког одбора, затвориће прозоре, изаћи ће из гласачке собе, закључати је, ударити печат на врата и кључ ће узети председник бирачког одбора.

Најзад ће бирачки одбор одредити стражу која ће зграду, у којој ће бити гласање, непрекидно чувати.

Члан 63.

На дан избора у 7 сахата пре подне састаће се бирачки одбор у згради за бирање пред вратима гласачке собе, отвориће је и ући у њу. И кад се увери да су кутије и сандучићи с куглицама, као и све остало, у реду, онда ће поставити записник у коме ће нађено стање потврдити и отворити уста кутије, па забележити и то у записнику. Тај ће записник потписати сви чланови бирачког одбора, па ће се онда отпочети примање гласова.

Члан 64.

О одржању реда за време гласања стара се председник бирачког одбора. У случају потребе председник је овлашћен да тражи помоћ од општинске или државне власти, и она је дужна одазвати се његовом позиву. Чланови одбора, који мисле да то није потребно, имаће права да забележе у записнику своје мишљење.

Члан 65.

За цело време гласања морају заседавати за бирачким столом најмање два члана бирачког одбора. Међу овом двојицом мора увек бити председник бирачког одбора, или општински одборник који је члан бирачког одбора, или његов заменик.

Члан 66.

Ако ко од представника кандидатских листа оде са биралишта а не остави заменика, онда ће се избор продужити и без њега, а у записнику ће се то после забележити.

Члан 67.

Нико не сме ступити на биралиште под оружјем или са оруђем употребљивим за бој, сем случаја предвиђеног у чл. 64. овога закона, кад председник бирачког одбора позове оружану помоћ, ради одржавања реда на биралишту.

Ни службеници државни и самоуправни, који по службеној дужности носе оружје не могу доћи на биралиште ради употребе свог бирачког права под оружјем.

Члан 68.

У собу где се гласа пуштаће се гласачи редом, по један или више, али никако више од пет од један пут.

Члан 69.

Сваки гласач кад уђе у гласачку собу мора пре гласања казати прво гласно, да чују сви чланови бирачког одбора, своје име, презиме и занимање. Председник бирачког одбора, пошто се увери да је гласач у гласачки списак узведен, ако га нико у бирачком одбору не познаје, упитаће га: је ли он баш то лице, под чијим се именом пријавио да гласа, и напоменуће му законске последице од тога ако на туђе име буде гласао, и кад гласач потврди да је он то лице под чијим се именом јавио да гласа, онда ће се о тако непознатом гласачу саставити записник у коме ће се записати и лични опис његов, као и улица и број стана, па ће се пустити да гласа, а председник има права наредити да се тако непознат гласач може одмах и фотографисати, а писар ће у један нарочити списак записивати: име гласача и број под којим је он записан у гласачком списку.

За све време док гласач не сврши гласање и председник и чланови бирачког одбора водиче старање, да гласач не премести куглицу у другу руку и собом однесе.

За овим ће председник дати гласачу једну куглицу. Гласач кад прими куглицу метнуће је у десну руку и затворити је, па са тако затвореном руком прилазиће свакој кутији редом и у сваку онако затворену завлачити; а куглицу ће, при том, спустити у ону кутију на којој је прилепљена она кандидатска листа за коју он

хоће да гласа. Кад из последње кутије извуче руку, гласач ће је онда пред свима отворити тако, како сваки може видети да куглице у њој више нема и да је гласао.

Председник или један од чланова бирачког одбора, казаће гласно, кад бирач дође до које кутије, коју или чију кандидатску листу представља та кутија. Ако је бирач неписмен, на захтевање његово председник или један члан одбора прочитаће му сва имена на листи.

Не учини ли се ово сваки члан има право да то примети, а кад се гласање сврши да и у записник забележи као протест противу неправилног поступка одборовог.

Сваки представник листе, или његов заменик, има права казати гласачу, којој партији, или политичкој групи која кандидатска листа или кутија припада.

Члан 70.

Чим је који бирач гласао, дужан је уклонити се са биралишта.

За биралиште сматра се зграда у којој се гласа и њено двориште (авлија).

Члан 71.

Бирачки одбор не може ником закратити да гласа, који је уписан у азбучни гласачки списак. А ако има што да примети он или једини члан одбора, онда ће одбор, или овај члан који какву примедбу има, ставити то у записник.

Ако се који гласач пријави да гласа, а на његово је име већ неко гласао, онда ће председник бирачког одбора, пошто поступи по првом ставу чл. 69. и увери се несумњиво о иден-

тичности и упису у азбучни гласачки списак таквог гласача, наредити да се његово име, презиме и занимање унесе у нарочити списак, који ће се водити као списак таквих лица, али га неће пустити да гласа. Овај списак бирачки одбор прилаже изборним актима, а у изборни записник уноси се такав случај и означава број таквих лица.

При верификовању избора са оваквим случајевима Народна Скупштина узима у обзир и број ових лица, ако исти утичу на резултат избора.

Члан 72.

У варшима, које бирају по једног посланика, листе ће се звати именом онога лица, које је на њима записано и за посланика предложено.

У варошима, које бирају више од једног посланика, листе ће се звати именом лица које је на њима прво записано.

У изборним окрузима листе ће се звати, такође, именима оних двају лица која су на њима прва записана: једно под I. и друго под II.

Члан 73.

Никаква власт не може ни у ком случају узети бирача на одговор за глас који он на избору да, нити од њега тражити да каже за кога је гласао.

Члан 74.

Гласање траје непрекидно цео дан до 6 сати после подне. Само у случају нереда, а по престанку одборске већине, може се избор прекинути за време док се ред не поврати. Повод нереда и време, за које је избор морао да буде прекинут, забележиће се у записник.

У 6 сахати затвара се двораште, и нико се више неће у њега пуштати. Али продужиће се и даље примање гласова од оних бирача, који се буду затекли у дворашту све док они сви не буду изгласали, па ма докле то трајало. Ако је гласање због нереда морало да буде прекинуто дуже од једнога сата, за толико ће се доцније од 6 сати престати са пуштањем гласача на биралиште.

Члан 75.

За све време гласања водиће се записник о свему што се буде десило и што ма који од чланова бирачког одбора буде нашао за вредно да се забележи. Сви чланови одбора морају се потписати на записнику, али ако се представници кандидатских листа не би потписали, записник важи и без њихова потписа. Сваки члан одбора може одвајати мњење и стављати своје примедбе.

IX.

Закључак гласања и сређивање изборног посла на гласачким местима; бирачки одбори у варошима које бирају једног посланика, и проглашавање посланика у њима.

Члан 76.

Кад се сврши гласање одмах ће се закључати и запечатити сандучићи, из којих је председник вадио куглице и давао их бирачима. Кључ ће остати код председника.

Члан 77.

За тим ће се пребројати по гласачком списку колико је свега бирача гласало. Тај ће се број записати словима на дну гласачког списка, па ће се испод тога потписати сви чланови бирачкога одбора.

Члан 78.

Кад се то изврши забележиће се у записник: у које је доба гласање закључено, колико је свега гласача гласало према гласачком списку као и све остало што се односи на ток избора а раније није забележено. Сви чланови бирачкога одбора потписаће се, а сваки од њих има права одвојити мњење и ставити примедбе

Члан 79.

После свега овог приступиће се отварању кутија и бројању куглица.

Прво ће се отворити једна кутија, и из ње изручити све куглице у један суд.

Председник бирачког одбора, пред свима члановима одбора, пребројава све куглице. Чим одброји 100, он их предаје члану одбора општинског да их и он изброји, а овај их предаје дотичном представнику кандидатске листе, те их и он по трећи пут изброји. Тако бива са сваком стотином док не буду избројане све куглице.

За тим се одмах у записнику забележи словима: број кутије, за коју је кандидатску листу та кутија примала гласове, и колико је у њој било куглица. Сви чланови одбора потписаће се испод ове забелешке.

На овај начин пребројаће се куглице и у осталим кутијама.

Кад се све ово сврши, записник ће се закључити и потписаће га сви одборници; а пред тога утврдиће се и општинским печатом.

Одвојена мњења и примедбе о раду одбора и овде су допуштена.

За овим ће се записник, *гласачки* списак и азбучни гласачки списак метнути у један завој и под општинским печатом адресовати главном окружном, односно варошком, бирачком одбору.

Пошто се све ово сврши одбор ће изићи из бирачке собе, ову закључати на исти начин као и прошлога дана и поставити стражу да чува собу непрекидно, а кључ од собе председник ће чувати код себе.

Те ноћи постављена стража неће никога пуштати у ову собу ни под каквим изговором.

Члан 80.

Сутра дан по свршеном гласању у 7 сати пре подне, сви чланови бирачког одбора састају се пред вратима бирачке собе, отварају је и улазе у њу.

Пошто се увере да је све у реду, и онако како је било остављено, вратиће сав изборни материјал општинском суду и од њега узети натраг реверс. Ако приметите какву неуредност, они ће о том саставити нарочити записник, који ће са осталим изборним актима предати главном бирачком одбору. За тим ће председник узети завој спремљен за главни бирачки одбор и кренути се на пут, да га преда главном бирачком одбору. С председником заједно имају права поћи и представници кандидатских листа, или њихови заменици, који од њих жели.

Члан 81.

Бирачки одбор у варошима, које бирају по једног посланика, састављају; један судија месног или најближег првостепеног суда, одређен коцком од судија тога суда, председник општинског суда и по један представник свакога кандидата.

Овај ће одбор, пошто буде избројао гласове, објавити одмах, према члану 93. *Устава*, резултат избора.

Ако је који од кандидата добио апсолутну већину гласова, одбор ће му одмах издати посланичко пуномоћство. Ако пак није добио такву већину, он ће, објављујући резултат избора, заказати у исто време нов избор за 23. септембар — тада је довољна проста већина.

Бирачки ће одбор пошто прогласи изабраног кандидата за народног посланика саставити пуномоћство (по формулару, који се прилаже овом закону) које су дужни потписати председник и сви чланови бирачког одбора, па одмах предати изабраном посланику.

Ако изабрани није у месту, те му бирачки одбор не може одмах лично предати посланичко пуномоћство, бирачки ће одбор предати посланичко пуномоћство у запечаћеном завоју на ком ће назначити: „Бирачки одбор . . . вароши . . . (или општине) . . . посланичко пуномоћство за Н. Н., из Н.“, — надлежној полицијској власти на реверс с тим, да га она адресанту или његовој породици преда најдаље за 6 дана.

Изборне акте бирачки ће одбор запечатити и послати одмах Народној Скупштини преко министра унутрашњих послова.

У исто време одбор ће послати кратак извештај о резултату избора и службеним „Српским Новинама“. У том извештају мора бити казано: 1., колико је свега било бирача по азбучном списку; 2., колико је свега гласача било на избору; 3., колико је свака листа добила гласова (куглица), и 4., који је или који су изабрани и оглашени за народне посланике.

X.

Главни бирачки одбори, завршно сређивање изборнога посла и проглашавање посланика у изборним окрузима и варошима које бирају више од једног посланика.

Члан 82.

Сутра дан по свршеном избору у 9 сати пре подне састаће се главни бирачки одбор за сваки изборни округ у окружном месту изборнога округа, и за сваку варош што бира више од једног посланика у самој тој вароши, у згради и соби нарочито за то припремљеној.

У том ће одбору председавати један од чланова Државнога Савета, или Касационога Суда, одређен коцком; а његови су чланови: један члан Апелационог Суда или председник првостепеног суда, председник месног општинског суда или његов заступник, и по два представника сваке кандидатске листе.

Ако председник главног бирачког одбора на састанак не би дошао, њега ће у председавању и у даљем раду замењивати првоименовани члан.

Главни ће бирачки одбор отпочети и наставити свој рад, ако покрај председника или његова заменика буду на састанку још најмање два члана, што ће се и у записнику констатовати.

Ако главни бирачки одбор не би могао отпочети или свршити свој рад, ма из каквих разлога, председници гласачких места послаће изборне акте Народној Скупштини преко Министра Унутрашњих Послова, који ће о извршеном избору донети одлуку.

Одређивање коцком председника бирачкога одбора врши Државни Одбор.

Државни Одбор одредиће и члана Апелационог Суда или председника првостепенога суда, а кад одређује председнике првостепених судова, узимаће их из дотичнога или из најближега округа.

Целокупан састав ових одбора мора бити објављен у службеним „Српским Новинама“ најдаље до 15. августа.

Члан 83.

Председници и они чланови бирачких одбора (чл. 80. овог закона), који носе изборне акте главном бирачком одбору, пријављиваће се овом и предавати му запечаћени завој с изборним актима и накнадним записником, ако га има према чл. 80. овог закона.

О предаји и пријему тих аката изборних саставиће се кратак протокол, који потписују: сви чланови главног бирачког одбора, председник, и представници листа, или њихови заменици, ако је који и од њих с председником дошао (чл. 79. овог закона), да предаду акте.

Члан 84.

Ако на дан избора због нереда, или из буди каквог другог узрока, гласање не буде извршено на једном или на више гласачких места, главни бирачки одбор наредиће одмах,

да се на свим тим местима изврши гласање у идућу недељу, ако до ње буде најмање три дана, у противном наредиће се гласање у другу идућу недељу. На овом гласању поступаће се у свему онако као и при првом гласању. Да ће се накнадно гласати, председник општинског суда објавиће у дотичној општини истога дана кад му то буде јавио главни бирачки одбор.

Овако ће се исто поступати и у случају чл. 81. овога закона.

Али ако се и овога пута на неким гласачким местима не изврши гласање, главни бирачки одбор, ако је то случај на мање од једне трећине гласачких места, свршиће свој посао, не водећи рачуна о том несвршеном гласању. Ако се, на против, то догодило на трећини или више од једне трећине гласачких места, сматраће се као да се нису могли извршити избори за дотични изборни округ или варош.

У оваквом случају Скупштина, кад се састане, решиће, да ли ће се, у дотичном изборном телу, понова извршити гласање на свим гласачким местима, или опет само у онима, у којима није извршено.

Сем овога случаја Скупштина не може иначе наређивати никаква накнадна ни поновна гласања у појединим гласачким местима.

Члан 85.

Главни бирачки одбор прегледаће све изборне акте који су му предани, донеће своје оцене о одвојеним мњењима и примедбама унесеним у записнике и ставити, ако нађе за потребно, своје примедбе односно тока избора на разним гласачким местима.

Члан 86.

Затим ће одбор пребројати и сабрати, према гласачким списковима и према записницима о броју куглица, нађених у кутијама на сваком гласачком месту, колико је свега бирача гласало. Ако се нађе разлика између броја гласача по гласачким списковима, и броја куглица по записницима, узмеће се број гласача, према списковима, и према њима ће се пребројати целокупан број гласача.

Ако једна или више кандидатских листа не добију ни количник, њени се гласови придају кандидатској листи са највећим бројем гласова.

Ако ни једна листа нема пун количник, онда ће се број посланичких места одредити према остацима од количника¹⁾.

У варошима, које бирају више од једног посланика, тај ће се број гласача поделити бројем посланика које варош има да избере, да би се добио количник гласова, према ком се свакој листи одређује сразмерни број посланичких места.

У изборним окрузима који имају да изберу и посланике са општим и посланике са нарочитим погодбама уставним (*чл. 95. и 99. Устава*), количник ће се на исти начин изнаћи посебно за посланике кандидоване под I. и за посланике кандидоване под II.

После тога одбор ће пребројати, такође по изборним актима који су му достављени са свију гласачких места, колико је гласова добила свака кандидатска листа за се (*члан 92. Устава*).

¹⁾ По члану 92. Устава, ако једна кандидатска листа не добије ни количник, њени се гласови придају кандидатској листи са највећим бројем гласова.

Члан 87.

Пошто сав овај посао буде свршен, главни ће бирачки одбор одредити, колико посланичких места добива која кандидатска листа, и који су кандидати изабрани за посланика, радећи при том на овај начин:

Свакој ће се листи кандидатској дати онолико посланичких места, колико се пута количник садржи у гласовима које је она добила. А у свакој листи количник ће се придавати најпре кандидату на челу листе, па за тим осталим кандидатима по реду, у којем су назначени, док се не исцрпе њезино право на посланичка места.

У изборима окружним рачун ће овај извршити одвојено за кандидате под I. и под II.

Ако се по томе рачуну не добије толико посланика, колико има да избере дотични изборни округ или варош, посланичка места што преостану поделиће се између листа, које имају бројеве или остатке гласова најближе количнику. Ако ти бројеви или остаци буду једнаки на више листа, решиће коцка, од које ће се листе узети посланик (*члан 92. Устава*).

Члан 88.

Чим буде готов с тим послом, одбор ће одмах објавити резултат и издати пуномоћства изабраним посланицима, како је казано у члану 81. овога закона.

Све се пак ово мора свршити, ако није било накнадно наређених избора, *најдаље за четири дана после извршеног избора.*

Формулар пуномоћства прописује Министар унутрашњих послова.

Печат на пуномоћствима је за све вароши које засебно бирају посланике, печат дотичног

општинског суда; а на пуномоћствима за изборне округе печат окружног суда дотичног изборног округа, у чијим ће одајама главни бирачки одбор и радити.

Члан 89.

О целом овом раду главни бирачки одбор водиће тачан записник, из кога ће се моћи видети: како се што редом појавило и решило све оно, што је напред одређено да се испита и реши. Нарочито ће у записнику бити поменце наведено колико је било свега кандидатских листа, која су лица на којој листи предложена, колико је свега гласова која листа добила и која су лица из које листе, оглашена за посланике, добила пуномоћства. На записнику ће се морати потписати сви чланови главног бирачког одбора, али ће сваки имати права да одвоји мњење и стави примедбе.

Члан 90.

Овако спремљен и потписан записник послаће се сутра дан са свима прилозима и свим изборним актима, што их је главни одбор добио са разних гласачких места, Народној Скупштини преко министра унутрашњих послова.

У исто време послаће одбор службеним „Српским Новинама“ онакав кратак извештај о резултату избора, као што је казано у последњем одељку чл. 81. овог закона.

Члан 91.

Све жалбе против избора шаљу се Народној Скупштини било непосредно било преко министра унутрашњих послова. Жалбу може поднети сваки бирач и министар унутрашњих послова.

Члан 92.

Они који буду изабрани на више места за народне посланике имаће да се изјасне, најдаље за три дана пошто им Скупштина потврди избор, за које се место за посланика примају. Ако то не учине, Скупштина ће их огласити за посланике оних места, где су добила највећи број гласова, и решиће да се остала њихова места попуне на начин изложен у члану 93. овога закона.

Нико се не може кандидовати у више од три изборна места.

У истом року од три дана, рачунајући од дана кад је Скупштина потврдила избор имаће да се изјасне: да ли се примају посланичког мандата они државни чиновници и сви који се иначе налазе у државној служби, као и председници општина који према чл. 98. Устава не могу бити народни посланици а да задрже своје положаје у државној служби *односно остану председници општина*. Ако то не учини сматраће се, да су се примили да буду народни посланици.

Члан 93.

Ако ма којим случајем остане које посланичко место празно, оно ће се попунити лицем које је на реду у оној кандидатској листи, из које је посланик којег место има да се попуни. Ову ће поуну извршити сама Народна Скупштина најдаље за пет дана од како се место упразнило, и о томе ће одмах известити Владу. Ако су сва лица из те листе исцрпена или ако их нема довољно да могу допунити сва посланичка места, као и ако је празно посланичко место, у оним варошима, које не бирају више

од једнога посланика, онда ће се празно посланичко место попунити новим накнадним избором, у дотичном изборном месту, који се мора извршити у року од месец дана.

Накнадни избори врше се на дан одређен Краљевим Указом.

Од дана указа до дана, кад има да се изврши у коме месту изборном накнадни избор, мора протећи за све вароши, које засебно бирају, дванаест дана, а за изборне округе двадесет дана,

Кандидатска листа мора се суду предати у варошима на три дана пре дана избора, а у окрузима на пет дана пре дана избора.

Гласање за накнадне изборе врши се по азбучним гласачким списковима, који у дотичним општинама буду тада важили.

Ако се накнадни избор наређује после 1. јануара онда ће се избор вршити према новим списковима, за ту годину спрењеним.

Бирачки одбори, односно главни бирачки одбори, остају такође исти и поступају у свему онако као и при првим изборима, од дана у очи избора па до свршетка.

Пуномоћства посланика, изабраних накнадним избором, вреде до краја скупштинске периоде у којој су бирани (*чл. 100. Устава*).

Члан 94.

Народни посланици дужни су са својим пуномоћствима бити у месту, у које је Краљевим указом, према Уставу, сазвана Народна Скупштина, још у очи дана сазива, како ће на дан

сазива отићи у Скупштину и предати своја пуномоћства (*чл. 101. Устава*).

Члан 95.

Народни посланици који не станују у месту где се држе седнице Народне Скупштине, добивају из државне благајнице на име путног трошка за долазак и повратак по 15 динара дневно, и за подвоз:

а) за путовање железницом вредност једне билете прве класе брзог воза;

б) за путовање паробродом вредност једне билете прве класе; и

в) за путовање обичним путовима по један динар на сваки километар, ако пут није дужи од двадесет километара; а ако је дужи, онда на сваки даљи километар по педесет пара динарских.

Где се може путовати железницом или паробродом рачунаће се да је путовање тако и учињено.

Народни посланици добијају за све време свога рада у Народној Скупштини по петнаест динара дневно.

Члан 96.

Чланови главних бирачких одбора, чланови бирачких одбора по варошима које бирају по једног посланика, и чланови одбора по свима гласачким местима, добивају из државне благајне дневницу од осам динара и за накнаду путнога трошка по два динара на сат. Али председници и чланови општинскога одбора, кад су чланови бирачког одбора у својој општини, и представници листа или њихови заменици,

кад с председником бирачког одбора носе изборне акте главном бирачком одбору, (чл. 80. овога закона), сва лица која примају плату из државне благајне, кад су такође чланови бирачког одбора у својој општини и сви представници кандидатских листа неће добивати никакву дневницу из државне благајне.

Председник општине или његов заступник кад је, у случају чл. 59. овог закона, председник бирачког одбора, добива по првом ставу овога члана дневницу и накнаду путнога трошка из државне благајне за ношење изборних аката главном бирачком одбору.

Члан 97.

Пошто Народна Скупштина прегледа пуномоћства посланичка и реши све жалбе и појављена питања, вратиће министру унутрашњих послова све *азбучне гласачке* спискове, да их он пошаље општинама којима који припадају; а остали изборни акти чуваће се заједно с осталим скупштинским актима.

XI.

Поступак за бирање посланика у случају члана 54. Устава.

Члан 98.

Кад Краљ, по последњем одељку члана 54. Устава, распусти Народну Скупштину, онда се истим актом распуста, према истом одељку чл. 54. Устава, наређују у року од шест дана нови избори народних посланика и сазива Народна Скупштина, у року који је тим чланом Устава одређен.

Указ о распусту Народне Скупштине премапотписују сви министри.

Од дана наређених избора, односно од дана распуста Скупштине, до дана избора мора протећи четрдесет и пет дана.

Четворогодишња периода скупштинска рачуна се од идућега септембра. Пре почетка те периоде, Народна Скупштина може се сазивати у ванредни сазив (члан 100. Устава)

Члан 99.

Одредба члана 3. овога закона вреди и овде и то у року од 10 дана, пред дан избора, а у општинама где не буде извршен избор тога дана, и од дана по избору па за осам дана.

Ако су бирачи били раније куд год сазвани и испуљени, морају се распустити на десет дана пре самога дана избора.

Члан 100.

Број посланика, који долази на поједине округе за ове изборе, одређује се онако исто као и за редовне опште изборе (члан 5., 8. и 9. овог закона и чл. 80. Устава).

Члан 101.

Гласање ће се вршити по азбучним списковима који у дотичним општинама буду тада важили.

Члан 102. укинут.

Члан 103. укинут.

Члан 104. укинут.

Члан 105. укинут.

Члан 106. укинут.

Члан 107. укинут.

Члан 108. укинут.

Члан 109. укинут.

Члан 110.

Главни бирачки одбор дужан је свршити свој посао, ако није било наново наређиваних избора, најдаље четвртога дана у вече после дана изборног; а ако се према члану 84. овога закона мора за једно или више гласачких места наређивати нов избор, онда ће се он извршити шестога дана после дана општих избора, када ће се вршити и накнадно гласање у случају чл. 80. овога закона.

У овом другом случају главни бирачки одбор дужан је свршити свој посао трећега дана у вече после дана накнадно наређених избора.

Члан 111.

У случају чл. 93. поступа се у свему по наређењу истога члана.

Члан 112.

Сви остали изборни послови, за које није друкчије овде наређено, врше се на исти начин, и у исто време, као и при *редовним општим изборима.*

XII.

Поступак при бирању посланика за Велику Народну Скупштину.

Члан 113.

Велика Народна Скупштина сазива се у случајевима који су означени у члановима 55. и 130. Устава.

Члан 114.

Велика Народна Скупштина сазива се Краљевим Указом, на предлог Министра Унутрашњих Послова, а по саслушању Министарског Савета; а у случају чл. 63. и 75. Устава Указом Министарског Савета а на предлог Министра Унутрашњих Послова.

Члан 115.

За Велику Народну Скупштину бира се двапут онолико посланика, колико за обичну Народну Скупштину (чл. 129. Устава).

Члан 116.

Све одредбе овога закона о томе ко има право да бира и ко може бити изабран вреде и за Велику Народну Скупштину. Ово важи и за посланике који поред осталих Уставних погодаба имају и нарочиту погодбу по чл. 99. Устава (члан 129. Устава).

Члан 117.

Ако се Велика Народна Скупштина сазива у случају тач. 3. чл. 130. Устава, онда за те из-

боре вреди све што се овим законом с обзиром на чл. 116., а изузев чланове 98. до 111., наређује за обичну Народну Скупштину.

Члан 118.

Ако се Велика Народна Скупштина сазива у случајевима тачке 1. или 2. чл. 130. Устава, онда ће се избори за њу извршити овако:

1.) Најдаље сутра дан, од како је настао случај предвиђен у горњим тачкама члана 130. Устава Министарски Савет издаје и објављује указ о сазиву Велике Народне Скупштине.

2.) Другог дана од дана објаве указа састаје се Државни Одбор и ради послове одређене овим законом. Државни Одбор дужан је најдаље за пет дана свршити посао и објавити резултат у службеним новинама. О извињењима лица одређених за председнике и чланове бирачких и главних бирачких одбора одлучује председник Државног Одбора у року од још 5 дана.

3.) Гласање ће се вршити по дотичним општинама по азбучним гласачким списковима по којима се врше избори за обичну скупштину.

Тач. 4. и 5. укинуте су)

6.) Општински одбор дужан је изабрати одборника који ће бити члан бирачког одбора најдаље до двадесетог дана од дана указа.

7.) Избори се врше двадесет другог дана од дана указа.

8.) Главни бирачки одбори дужни су свршити свој посао за три дана од дана избора. Они неће наређивати накнадне изборе.

За све радње изложене у овим тачкама вреде одредбе овога закона, у колико овде није што другачије наређено.

Изабрани посланици дужни су састати се тридесетог дана од дана указа у престоници (чл. 101. Устава).

Члан 119.

И кад се Велика Народна Скупштина сазива у случајевима тачке 4. или 5. члана 130. Устава или по чл. 55. Устава, избори се могу наредити по одредби члана 118. овога закона што се има означити у указу.

Члан 120.

О накнадним изборима одлучује сама Велика Народна Скупштина.

Члан 121.

Све остало што се овим законом одређује за обичну Народну Скупштину, вреди и за Велику Народну Скупштину.

XIII.

Кривице и кривични поступак.

Члан 122.

Сваки орган општинске власти који пропусти, или одрече, да изврши на време дужности, које су му овим законом одређене или спречи кога да се користи правом које му овај закон даје, казниће се затвором од 15 дана до шест месеца, и новчано од 20—300 динара, изузев случајеве за које даљи чланци овога закона или кривични закон теже осуде прописују. А ако судски чиновник, или који други државни чиновник пропусти или одрече да изврши то, казниће се затвором до две године.

Члан 123. укинут.

Члан 124. укинут.

Члан 125. укинут.

Члан 126. укинут.

Члан 127. укинут.

Члан 128.

Они, који насиљем или претњама спрече једног или више грађана да употребе своје бирачко право, казниће се затвором од једног месеца до 2 године.

Члан 128 а.

Ко се противно члану 92. буде кандидовао на више од три места, казниће се затвором од три месеца до године дана или новчано од 500 до 3.000 динара, поред тога што се сви његови избори имају сматрати као да не важе.

Члан 129.

Ко бирачу да или обећа поклон или му понуди или обећа какво место у јавној или приватној служби да га наведе да потпише или да не потпише кандидатску листу или да већ дати потпис на њу опорече, или да за извесну кандидатску листу гласа или не гласа, казниће се затвором до једне године или новчано од 50—500 динара.

Тако ће се казнити и бирач који за то прими било поклон, било обећање поклона.

Члан 130.

Ко бирача силом или претњом принуди, да учини нешто од онога, што је побројано у чл. 129., казниће се затвором од 2 месеца до 2 године или новчано од 400—4000 динара; а ако је то извршено злоупотребом власти онда ће се казнити највећом мером ове казне.

Претња је онда, кад се бирачу угрожава да ће се њему или блиским члановима његове породице учинити дело, које се законом казни као злочин или преступ или губитком места било у јавној било у приватној служби.

Члан 131.

Полицијски чиновници и официри у активној служби, ако би истицали кандидате за посланике или би иначе утицали на састављање кандидатске листе, да се казне губитком службе или чина.

Ако је на којој кандидатској листи полицијски чиновник потписан, суд је дужан против дотичног чиновника предузети одмах истрагу кривичну и о томе известити Министра Унутрашњих Послова; а ако је официр суд ће известити о томе министра војног, и овај ће предати дело војном суду на суђење.

Исто тако суд је дужан дотичног министра писмено известити: је ли који његов чиновник потписао на којој кандидатској листи, ако ов то од суда тражи.

Члан 132.

Као учиниоци дела побројаних у чл. 128., 129. и 130. казниће се и они, који су дали средства или помогли да се и једно од горњих дела учини.

Члан 133.

Бирач који би више од један пут у једном избору гласао, казни ће се новчано од 50—500 динара и затвором од једног до шест месеца.

Члан 134.

Онај који би место другога и под његовим именом гласао или се пријавио да гласа казниће се затвором од три месеца до једне године.

Члан 135.

Бирач, који неће да гласа у сваку кутију, или који гласа јавно или који на ма који начин намерно повреди тајност при давању гласа, казниће се новчано од 10—100 динара.

Простим говором или исказом да је ко за кога гласао, не сматра се да је повређена тајност гласања.

Члан 136.

Уз одређене осуде у чл. 120., 121. и 122., кривци ће се осудити и на губитак права бирања посланика најмање за 3, а највише за 6 година.

Кад год осуда губитка права на бирање посланика иде уз осуду затвора, време за њу на које је кривац осуђен, рачунаће се од дана издржане или опростене осуде затвора.

Члан 137.

Бирач, који се при гласању буде непристојно понашао или, пошто је гласао, неће на опомену председника бирачког одбора да се уклони из зграде у којој је гласање, казниће се затвором од једног до шест месеци или новчано од 200 до 1.000 дин.

Оваквог бирача председник бирачког одбора дужан је да удаљи са гласачког места на захтев ма кога члана бирачког одбора или представника кандидатске листе или правног бирача (чл. 64. овога закона) што ће се и у изборни записник записати.

Тако ће се казнити и онај, који дође на биралиште, а није уведен у коначно оверен азбучни гласачки списак, па од надлежних лица опоменут неће да се уклони.

Члан 138.

Ко увреди бирачки одбор, или кога члана његовог, казниће се затвором од 15 дана до 6 месеца.

Члан 139.

Ко делом нападне на бирачки одбор, или на кога члана његовог, казниће се затвором од 3 месеца до 2 године ако дело не би било такво, да се по кривичном закону и већом казном казни.

Члан 140.

Ко на биралиште дође са оружјем или оруђем употребљивим за бој (чл. 67.) казниће се затвором од једног месеца до једне године. Председник бирачког одбора дужан је свако овакво лице одмах да удаљи са биралишта. Ово важи и за оне државне или самоуправне службенике, који по службеној дужности носе оружје, ако на биралиште дођу под оружјем, сем случаја кад буду позвани за одржавање реда према члану 64. и за чување страже према члану 62. и 79. овога закона.

Члан 141.

Ко на биралитшту проноси лажне вести или протура слике, плакате и друга средства за агитацију казниће се затвором од два до шест месеци.

Исто тако казниће се и они који би виком и претњама сметали бирачком одбору или појединим бирачима у њиховом раду.

Свако овакво лице председник бирачког одбора дужан је да удали са биралитшта и по службеној дужности (чл. 64. овог закона), а и на захтев ма ког члана бирачког одбора или представника кандидатске листе или бирача кад се увери, да се дотично лице огрешило о прописе овога члана, што ће се и у изборни записник записати.

Члан 142.

Ако кривице означене у чл. 130., 140. и 141. учини њих више заједно, онда ће за свакога бити казна од 3 месеца до 2 године затвора.

Члан 143.

Ко намерно повреди, уништи или поднесе ма какву исправу о изборима или ма какав предмет који за изборе служи, или поквари број гласова додавањем, одузимањем или мешањем куглица, или и друкчије, казниће се затвором од 1—5 година и губитком грађанске части.

И покушај се овде казни.

Овако ће се казнити и стражар који је по члану 62. и 79. одређен да чува изборну зграду ако допусти да ко из исте зграде учини које од напред речених дела.

Члан 144.

Чланови бирачког одбора, осим представника кандидатских листа, и њихових заменика,

или одређени писари или помагачи. којима је саопштено да су избрани, ако не дођу на ову своју дужност у одређено време, а не могу да оправдају свој изостанак, или дошавши напусте своју дужност, или неће да потпишу записнике о изборном раду или *уномоћство изабраном посланику*, казниће се затвором до три месеца и новчано од 100—500 динара.

Овако ће се казнити и они, који су Државним Одбором за председнике у гласачким местима одређени (чл. 59.), ако у своје време на одређеном месту не буду, а нису Државним Одбором разрешени, нити могу показати неодољиве узроке који су их омели да на одређено место не оду.

Члан 145.

Чланови бирачког одбора казниће се затвором од 1—6 месеца у овим случајевима:

- 1., ако са знањем допусте да гласа неко, кога у азбучном списку нема, а не поднесе судско решење да треба да буде у списак уведен, или ономе, који је већ гласао;
- 2., ако без оправданог узрока скрате време примања гласова или га продуже;
- 3., ако промене место гласања које је надлежно било одређено и објављено.

Чл. 146.

Ко с намером неисправно води списак гласача или изборне записнике, или би у њима чинио исправке или уметке, пошто су они већ потписани, казниће се затвором од 6 месеца до 2 године.

Члан 147.

Ко без позива председника бирачкога одбора нареди, или без наредбе доведе оружану силу на биралиште, казниће се затвором од 1—5 година и новчано од 500—2000 динара.

Члан 148.

Дела, која су овде предвиђена а казнила би се по кривичном законнику, и то строжијом казном, и дела, која рису овде предвиђена а предвиђена су у кривичном законнику, казниће се по кривичном законнику.

Члан 149.

Дела, која се по овом закону не казне више од 6 месеци затвора или новчано више од 500 динара, застаревају за шест месеци, а сва остала дела по овом закону кажњива застаревају за годину дана, ако за ово време није поднесена тужба надлежном суду, а од дана поднесене тужбе суду застарелост за сва дела кажњива по овом закону рачунаће се по прописима кривичног законика.

Члан 150.

Све кривице које су у овом закону предвиђене, а десиле би се до дана у очи избора, извиђају и суде у првом степену првостепени судови, (и суд вар. Београда) како на тужбу полицијске власти, тако и на тужбу или усмену преставку приватнога тужиоца.

Приватни тужилац може бити сваки бирач, без обзира на то, да ли се ствар тиче лично његова права или права кога другог бирача.

Све кривице, које су овим законом предвиђене, судови извиђају и суде као хитне ствари. За надлежност судова у појединим случајевима вреде општа законска наређења.

Члан 151.

Све кривице, које су у овом закону предвиђене, а десиле би се дана у очи избора или дана избора бирачки ће одбор описати у своме записнику с означењем имена криваца.

Главни бирачки одбор, пошто сврши свој рад извешће све те кривице из записника бирачких одбора и доставити надлежном суду, који ће их, преко државног тужиоца, извидети и у првом степену пресудити.

И за ове кривице као и за оне из чл. 150. овог закона могу подносити тужбе: и полицијске власти и приватна лица, верификациони одбор и Народна Скупштина.

Члан 152.

Војна лица, која учине дела која се по овом закону казне, судећи војни надлежни судови, а по овом закону, али у саучешћу са грађанима редовни грађански судови суде и војним лицима.

Члан 153.

У свим случајевима, осим случаја члана 31., вреде наређења закона о таксама.

Члан 153 а.

За време судског одмора дежурни судија првостепеног суда вршиће све оне послове, које по овом закону првостепени суд ради, осим полова у одељку „Кривице и кривични поступак“.

Члан 154.

Овај закон почеће важити од дана кад га Краљ потврди.

Влада Краљевине Србије наређује свима властима земаљским, да по овоме Закону поступају, а свима и свакоме да му се покорвају.

Члан 154. а.

Ове измене и допуне постају законом од дана када их Народна Скупштина усвоји и Краљ потврди, а важе од десет дана по објави у службеним новинама.

На основу члана 42., 45., 46., 81. и 88. закона о изборима народних посланика, Министар унутрашњих дела прописује ове формуле за гласачке бирачке спискове, кандидатске листе, потврђење кандидационих листа и пуномоћства.

I.

ГЛАСАЧКИ СПИСКОВИ

За гласачке (неазбучне и азбучне) спискове важе исти формулари, који су прописани законом о општинама.

II.

КАНДИДАТСКЕ ЛИСТЕ

Форм. А.

(ЗА СУД)

КАНДИДАТСКА ЛИСТА

За изборни округ
 За бирање посланика на дан _____ ове год.

I.

Кандидати према чл. 95. Устава

Н. Н. трговац из Н.
 Н. Н. свештен. из Н.
 Н. Н. адвокат из Н.
 Н. Н. трговац из Н.

II.

Кандидати према члану 99. Устава

Н. Н. адвокат из Н.
 Н. Н. ђенерал из Н.

Представници листе

у главном бирачком одберу (чл. 91. Устава).

Н. Н. трговац из Н.
 Н. Н. адвокат из Н.

Њихови заменици

Н. Н. кафеџија из Н.
 Н. Н. шпекул. из Н.

Представници листе

у појединим гласачким местима (чл. 90. Устава).

За општину Н:

Представник Н. Н. трг. из Н.
 Заменик Н. Н. трг. из Н.

За општину Н:

Представник Н. земљодел. из Н.
 Заменик Н. кафеџија из Н.

и т. д. (колико буде гласачких места у округу)

Дан, месец и година
 Место

Предлагачи
 (100 потписа најмање)

Примедба. Овакве две листе морају бити у ориџиналу једна за подносиоце а једна за суд, (члан 45. изб. зак.).

Овакве су кандидатске листе састављају и за случај ванредног сазива Народне Скупштине, а и за случај сазива Велике Народне Скупштине.

Форм. Б.

За гласачко место _____

КАНДИДАТСКА ЛИСТА

За изборни округ _____

За изборе посланике на дан _____ ове године

I.

Кандидати према члану 95. Устава

Н. Н. трг. из Н.
 Н. Н. адв. из Н.
 Н. Н. каф. из Н.
 Н. Н. трг. из Н.

II.

Кандидати према члану 99. Устава

Н. Н. ђенерал из Н.
 Н. Н. адвокат из Н.

Представници листе у овом гласачком месту:

Представник Н. Н. каф. из Н.
 Заменик Н. Н. трг. из Н.

Примедба. Оваквих штампаних кандидатских листа, треба да буде онолико, колико у дотичном изборном округу има гласачких места, и оне се имају предати суду уз ориџиналне листе, и још два примерка више за суд (чл. 46. изб. зак.).

И овде важи други одељак примедбе у формулару под А. кандидатске листе.

Форм. В.

(ЗА СУД)

КАНДИДАТСКА ЛИСТА

За варош (која бира 2 или више посланика)

За изборе посланика на дан _____ ове године.

Кандидати:

Н. Н. адвокат из Н.
 Н. Н. трговац из Н.
 и т. д. (колико буде).

Представници листе у главном бирачком одбору:

Н. Н. трговац из Н.
 Н. Н. бакалин из Н.

Њихови заменици:

Н. Н. трговац из Н.
 Н. Н. бакалин из Н.

Представници листе у гласачким местима:

У _____

Председник Н. Н. учитељ из Н.
 Заменик Н. Н. трговац из Н.

У _____

Представник Н. Н. бакалин из Н.
 Заменик Н. Н. трговац из Н.
 и т. д. колико буде гласачких места.

Дан, месец и година,

Место

Предлагачи:

(50 потписа најмање)

Примедба:

Оваке две листе морају бити у ориџиналу, једна за подносиоце, а једна за суд (чл. 45. и 48. избор. зак.).

ЗАКОН О ИЗБОР. НАР. ПОСЛАНИКА

Форм. Г.

За гласачко место _____

КАНДИДАТСКА ЛИСТА

За варош (која бира 2 или више посланика).

За изборе посланика на дан _____ ове године.

Кандидати:

Н. Н. трговац из Н.
 Н. Н. бакалин из Н.
 и т. д. (колико буде)

Представници листе у овом гласачком месту:

Представник Н. Н. кафеџија из Н.
 Заменик Н. Н. бакалин из Н.

Примедба:

Ових штампаних кандидатских листа треба да буде онолико, колико у вароши има гласачких места, и исте се имају предати суду уз оригиналну листу, и још два примерка више за суд (чл. 46. и 48. избор. зак.).

Форм. Д.

(ЗА СУД)

КАНДИДАТСКА ЛИСТА

за варош Н. (која бира 1 посланика)

за изборе посланика на дан _____ ове године.

Кандидат:

Н. Н. трговац из Н.

Представник листе у бирачком одбору

Н. Н. земљоделац из Н.

Његов заменик

Н. Н. земљоделац из Н.

Датум, месец и година
 Место

Предлагачи

20 (потписа најмање)

Примедба:

Овакве две листе морају бити у оригинаду, једна за подносиоце и једна за суд (чл. 45. и 48. избор. зак.).

Форм. Е.

За гласачко место _____

КАНДИДАТСКА ЛИСТА

За варош Н. (која бира 1 посланика)

за избор посланика на дан _____ ове
године.**Кандидат:**

Н. Н. трговац из Н.

Представник листе у бирачком одбору

Н. Н. земљоделац из Н.

Његов заменик:

Н. Н. земљоделац из Н.

Примедба. Оваквих штампаних кандидатских листа
треба да буде три, две за суд и једна за гласачко место
(члан 46. и 48. изб. зак.).

III.

ПОТВРЂЕЊЕ**КАНДИДАТСКИХ ЛИСТА**

ФОРМУЛАР ЗА СУДСКЕ ПОТВРДЕ

НА КАНДИДАТСКИМ ЛИСТАМА

I.

На оригиналним листама.

Потписани се уверио, да су предлагачи ове листе испунили све услове који се траже чланом 40., 41., 42., 43., 44. и 46. изборног закона, и зато, а на основу члана 45. (за вароши — и 48.) истог закона потврђује ову кандидатску листу с тим, да су оба поднета примерка потпуно сагласна један с другим.

Бр. _____

Дан, месец и година

Место.

(М. П.)

*Председник
суда округа Н.
Н. Н.*

II.

На штампаним примерцима.

(Члан. 46.)

Пошто се потписани уверио, да су имена предложених лица сагласна оригиналној листи, то исту, а на основу члана 46. изборног закона, потврђује.

Бр. _____

Дан, месец и година

Место.

*Председник
суда округа Н.
Н. Н.*

IV.

ПУНОМОЋСТВА

Форм.

ЗА ПОСЛАНИКЕ У ВАРОШИМА

(ЧЛАН 81. ИЗБОРНОГ ЗАКОНА)

ПУНОМОЋСТВО

На основу члана 81. Устава земаљскога и члана 81. закона изборног, Бирачки одбор за варош _____ на своје састанку у истом месту, прогласио је г. _____ из _____ за посланика народног за сазив _____ Народне Скупштине која се састаје на дан _____ ове 19 _____ године у Београду.

За законито уверење о овом избору, бирачки одбор за варош _____ издаје г. _____ ово пуномоћство.

Дан, месец и година

Место

(Печат
дотичног општин.
суда)

Председник
бирачког одбора

Н. Н.

Чланови:

Н. Н.

Н. Н.

Примедба:

Овака пуномоћства издају се и у случају ванредног сазива Народне Скупштине.

Форм. Б.

ЗА ПОСЛАНИКЕ ИЗБОРНИХ ОКРУГА

СА НАРОЧИТИМ УСЛОВИМА (ЧЛ. 99. УСТАВА)

ПУНОМОЋСТВО

На основу чл. 99. Устава и члана 81. и 88. закона изборног, Главни бирачки одбор за округ _____ на своје састанку у _____ прогласио је г. _____ из _____ за посланика народног за _____ сазив _____ Народне Скупштине, која се састаје на дан _____ ове 19 _____ године у Београду.

За законито уверење о овом избору, Главни бирачки одбор за округ _____ из-даје г. _____ ово пуномоћство.

Дан, месец и година
Место.

Председник
главног бирачког одбора

Н. Н.

Чланови,

Н. Н.
Н. Н.
Н. Н.
Н. Н.
Н. Н.

Печат
(дотичног општин.)
суда

Примедба у формулару под А, за пуномоћства, вреди и овде.

Форм. В.

ЗА ПОСЛАНИКЕ ИЗБОРНИХ ОКРУГА

СА ОПШТИМ УСЛОВИМА (ЧЛАН 95. УСТАВА)

ПУНОМОЋСТВО

На основу члана 95. Устава земаљског, и члана 81. и 88. закона изборног, Главни бирачки одбор за округ _____, на своје састанку у _____ прогласио је г. _____ из _____ за посланика народног за _____ сазив _____ Народне Скупштине, која се састаје на дан _____ 19 _____ године у Београду.

За законито уверење о овом избору, Главни бирачки одбор за округ _____ из-даје г. _____ ово пуномоћство.

Дан, месец и година
Место

Председник
Главног бирачког одбора
Н. Н.
Чланови
Н. Н.
Н. Н.

Печат
(дотичног окружног)
суда

Примедба у формулару под А, за пуномоћства, вреди и овде.

Форм. Г.

ЗА ПОСЛАНИКЕ ЗА ВЕЛИКУ НАРОДНУ
СКУПШТИНУ

ПУНОМОЋСТВО

На основу члана 129. Устава земаљског, и члана 81.,
88., 116. и 118. закона изборног, (Бирачки одбор — Главни
бирачки одбор) за (варош — округ) на _____
своме сасстанку у _____ прогласио је
г. _____ из _____ за
посланика народног за _____ сазив
Велике Народне Скупштине, која се састаје на дан _____
_____ ове 19 _____ године у _____

За законито уверење о овом избору, Бирачки одбор
— (Главни бирачки одбор) за (варош — општину — округ)
_____ издаје г. _____ ово пуномоћство.

Дан, месец и година
Место.

Потписи.

Печат
дотичног
(општинског — окружног)
суда

Јов. Кр.
3931Р